

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Parnassvs Poeticvs Mœsto-Lætatus

Höfflich, Hieronymus

Altdorpii, 1623

VD17 VD17 15:745589E

Apollo, Melpomene

[urn:nbn:de:bsz:31-138658](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-138658)

APOLLO, MEL- POMENE.

Est tuus est fateor tuus o Vir Magne quid optes
Explorare labor, meus ipsa capeßere iussa;
Sed quid sicca canat? quid fistula spiret obesa?
Quid vilis, tenuis, sterilis moduletur avena?
Quippe togata tuis dignum presentia doctis
Auribus, Ipse Linus vix ipse Threicius Orpheus,
Calliopeia parens licet adsit promptior illi,
Et pater huic multum saveat formosus Apollo,
Vix quantum sat erit voces effunderet amplas:
Quid faciam? Tantine viri sacra iussa morabor?
Triste nefas; Parebo? pudor quod suadeat, ipsa
Dissuadet genii Pallas, cui curta Supellex.
Victa pudore tamen succumbas crassa Minerva;
Et cum tantus amor Lyricas cognoscere vires
Aoniosq; brevi nostros audire labores;
Fert animus (meminisse horret luctusq; refugit
Quantumvis) tristes tristis revocare sororum
Thespiadum questus, & lamentabile regni
Pieriy exitium; quæq; ipse miserrima vidi,
Et quorum pars magna fui; (misérable dictu)

A 2

Pandito

Pandite Sicilides Musa, cantusq; movete
Luctifonos, Tragico que clamas mesta boatu
Melpomene captis audacibus anxia, cursum
Da facilem, facilis tu nostra incepta secunda.
Quo secat Aonios Acteis Phocis ab arvis
Terra antiqua, ferax, famâ super aethera notus
Mons ibi verticibus summis, geminisq; minatur
In calum scopulis, superatq; cacumine nubes,
Nomine Parnassius, cuius sub vertice lata
Apparet pulchrum scopulis pendentibus antrum.
Doctifera intus aqua, nidius argenteus undis
Castalius, pasta quem non tetigere capelle,
Non fera turbavit pecudum, non turba volucrum
Aligerum, durâ non lapsus ab arbore ramus:
Pulchra domus, pulchro vivog, sedilia saxo.
Desuper horrenti nigrum nemus imminet umbra
Et facit objectu status, quibus omnis ab alto
Frangitur ardescens radius; Rex Delius illic
Sceptra tenens celsâ sedet arce, & fœdere certo
Corycidas Nymphas, pia montis numina ducit;
Huc ego dum nuper lentis vestigia figens
Namq; ego sum, primâ dum lustrat Lampade terras
Humentemq; Aurora polo depellit ab alto
Umbram, Musarum doctas adlabieroras
Donaq; sacra ferens, primo cum lumine Solis
Castaly puro rude pectus spargere fonte)
Huc pede delapsus solito, foribusq; propinquans
Vestibulo

Vestibulo cingor, facturus munera Divis.
Mox exaudiri gemitus maestq; videntur
Voces, obstupeo gressum cum voce retorquens,
En magis atq; magis sonitus clarescit in antro
Et domus interior fletu miserâq; querelâ

Miscetur, multumq; cave plangoribus ades
Femineis ululant, resonant resonantia tecta
Ingeminantq; sonus, auditq; verba reportant.

Interea magno sparsus submurmure ad alta
Atria Clamor ut, quem Pythius auribus haustum.

Audit, & graviter commotas sensit alumnas;

Subdita propterea sese intra tecta recepit

Miuis, tum solio medius confedit avito.

Contricuere omnes intenteq; ora, tenebant.

Et veluti quando studia in contraria vulgus

Scinditur incertum, velcum de culmine summo

Postorale sonat signum, cornug; recurvo

Armifonam intendit vocem, qua protinus omnes

Indomiti agricolae, rapti quodcuq; repertum est

Concurrunt trepidi, torse hic armatus obusto

Stipiti hic gravidi nodis, furor arma ministrat.

Sed merito & pietate virum, patriaq; patronum

Si videre silent, arrectisq; auribus adstant.

Tunc prior ag greditur dictis Rex DELIUS almas

Nymphas & placido placidus sic pectore fatur:

O Nata? tanius liquidas quis clamor ad aures

Volvitur? O sociaque tristis causa subegit

Ignoros tentare sonos? qua causa serenos

Fedavit vultus? quis quaso casus iniquus
Vos manet? infelix que vos fortuna secuta est?
Mox illum tales jactantem pectore voces
Alloquitur lachrymis oculos suffusa nitentes
Melpomene tristi proclamans tristia voce,
O pater, arumnas nostras audire benigne,
Dum placet, hasce brevi repetens ab origine dicam.
Quid nos castalides scelere committere? alumni
Quid nostri potuere quibus tot tristia passis
Terrarum totus jam pene occluditur orbis?
Est locus antiquis populis atq; ubere gleba (virorum
Notus, quem veterum ut monstrant monumenta
Teutonici coluere viri, quos fama minorum
Germanos, fidei Germana à nomine, dixit;
(Nam Germana fides, in vi itaq; dextera bello.
Et pietas semper fuit hiuc gratissima genti.)
Hic mihi, matronisq; mei, ingenia quondam
Adde quater quinis octo, statuere coloni
Mania, Phœbiculoq; cboro sacra dicarunt,
Tunc honor & laudes nostra, nomina, vigeant;
Ut redit itq; frequens longum per storea rura
Agmen graniferum, solitam dum portat in ore
Escam; sicut apes quando liquentia mella
Stipant, & dulci subnectunt nectore cellas:
Sic longè nostras cultissima turba petebat
Arces, & solitos aris ponebat honores
Quos propiore Dei sufflato numine, dulci
Reddidimus patriæ, quò non mortale sonantes

Et

Et calo & terra divina voce prodesse:
Hinc quoq; sperabam, donec volvarur Olympus
Hinc fore, qui cali quamvis regione remoti
Mente DEUM noscant, & qua natura negavit
Sensibus Humanis, oculis ea pectoris hausta
In medium discenda darent, catumq; profanum
Dictaq; mirantem, magni primordia mundi,
Quid Deus & qualis divina voce docerent
Quid scelus & sceleri qua fraus innexa patrato;
Quae pena, & qua forma malos ingrata sequatur,
Ausus ne crudele nefas ausoq; potius
Tartareas damnatus aquas, amnemq; severum
Eumenidum adspiciat; terra sed sede profectum
Aurea suscipiat stellantis regia cali.
Hinc fore confusas qui divus Legibus urbes
Fundarent, populog; darent pia jura vocato,
Ne male junctarum discordia semina rerum
Et maria & motas terras calumq; profundum
Quippe ferant, fusim vacuas verrantve per auras.
Hinc fore sperabam, qui campos, quiq; docerent
Flores, Lucentemq; globum, Titaniaq; astra
Atq; hominum pecudumq; genus, vitamq; volantem,
Et qua marmoreo fert corpora in equore pontus,
Seminiбусq; vigor qualis, qua corpora tardant
Terrenosq; hebetant, artus moribundaq; membra.
Hinc fore sperabam, famam qui terminet astra
Virgilium, Flaccum, Nafones atq; Catullos,
Carmine qui vivo jucunda & idonea vita.

Moratis speciosa jocis atq; utile dolci
Miserantes doceant, veluti docuere vetusti
Quid Brutus patria. Pyladi quid fidus Orestes
Debeat; expulsa Troje multosque per annos
Acta quid Dido; mediam flammam inter & hostes
Anchisa Creusaque sua quid iustus Iulo
Aeneas, Aenea tibi Cythereja mater;
Seilicet officio que convenientia cuique.
Sed Nos cum nostris variis jam casibus acta
Prodimus, atque omni terre disjungimur ora.
Est inimica meis que pullulat atra colubris
Ter centum, centum que se ter vertit in ora
Luctifica Aleto; dirarum prima sororum;
Tartareum monstrum, cui noxia crimina cordi
Ireque insidiaque & tristia bella, facesque
Funerea cui mille artes, cui mille nocendi
Nomina, turbandique viros odiisque movendi
Hec venit excidio nobis (lachrymabile dictu)
Nam furibunda petens Mavortia limina regum
Ceruleis jaciensque unum de crinibus anguem
Accendit mentes insani Martis amore;
Nec requievit enim donec compagibus arctis
Oclusas portas, trabea cinctuq; Gabeo
Insignis consul ferret, pugnasque vocaret.
Exemplo ferri scelerata insania, belli
Sevit amor, strictis locus ensibus omnis abundat:
Classica jam resonant & pugna tessera signum,
Que data porta ruit pubes, atq; agmine facto

Certatim

Certatim sese trepida exhortatur in arma,
Arma fremit, fremit arma manu, tectoque requirit;
Et velut ingentes cum primo albescere vento
Caperunt fluctus, mox una Eurisque Notusque
Incumbunt pelago, totumque à sedibus imis
Tollunt; exsultant aestus, furit omnis aqua vis;
Nec se jam capit unda fremens, sed flumine magno
Evolat & sternit sata leta boumque labores;
Haud secus armati luctantes turbine perflant,
Terras, perque vias obrudunt obuia passim,
Corpora, perque domos, nec sat rationis in armis;
Quin ipsis portis atque ipsis praelia miscent
Aggeribus murum, non clausas moenia clausa
Defendunt, sine more furit gens horrida circum.
Seu turbo volitans pueri quem verberare sorro
Inveni torquent, curvato voluitur actu;
Seu velut agricolae fumis è montibus ornum,
Antiquam ferro crebrisque bipennibus instant,
Frangere, sic variis ignisque emota globellis
Fundamenta quatit; sternitque à culmine postes.
Et postquam murus lato fert ore fenestram
Emotaque jacent effracto cardine porta
Fertur in excisas strictis mucronibus urbes,
Precipitesque trahit quæ non fert planta salutem.
Nec nos Thestiades nec religioſa moratur.
O Genus inuisum Genti contraria nostræ
Genus; qua nos pulsas regnis quæ maxima quondam
Postremo veniens Sol adspiebat Olympo?

A 3

Nec

Nec satis insanam rabiem (Cocytia) virgo
Fusit; sed majus miseris multoque tremendum,
Obijcit Alecto stygiis infecta venenis.
Iamque adeo super una fuit vix terra locuræ
Aspera quo positis cessarant secula bellis.
Muscolisque datum tuto consistere tecto;
Protinus ardescens fuscis huc tollitur alis,
Prospiciensque meam tuto sub regmine prolem,
Concutitur caput, & turbato pectore secum,
Ipsa incepto, infit, cogar desistere victa?
Phæbigenos nec posse choros avertere terrâ?
Non Musa potuere capi? medios ne per ignes
Per medias acies, per tot discrimina rerum,
Invenere domus? an nunc mea mille nocendi
Numina fessa jacent? an exsaturata quiescam?
Talia flammato dum pectore voluit avaras
Quinquaginta aris immanes crimibus hydras
Spargit humo, subito quæ levia pectora lapsu
Inurant, Tartareum spirantes flamine virus,
Et vix prima lues sensus pertentat; habendi.
Accrescit sceleratus amor, fervetque cupido;
Quilibet incumbit congestis undique saccis
Divitiis? dolus an virtus prob! nemo requirit,
Augetur nummus pretiumque augetur in orbe
Rerum, prob, nummus pretiumque augetur iniquè.
Hinc mea turba domi cui parva subinde suppellex
Victa jaceret, misere nemo succurrere discit.
Semina parturiunt segetes dat Pampinus uvas

Dices

Dites atq; avido respondent, arva colono,
Vix tuadona tamen, quamvis ditissimus arvis
Et terram centum rostris evertat avarus,
Regiferos rubrosve globos teneatq; sub arca
Devote, fortunamq; trahat nullius egentem
Vix tua dona Ceres; alimentaq; debita victus
Pieridum digno cultori reddere gander:
Barbara gens truncis & duro robore nata
Cui pietas cui nulla fides neq; mos neque cultus
Detrudamus, ait, verbis & verberare pullos
Palladis innocua nostris é mœnibus; Eheu
Fœmina virque senex pueri innipraque puella
Assensere omnes, & tristia quæque Novene
In turbe exitium raptim conversa tulere.
Hinc ubi magnificis epulis luxuque verustis
Exceperè Viri Clarior; vix vertere morsus
Exiguam in Cererem jam dat penuria ficta,
Sic odium solidum, quas non intelligit artes
Vulgus habet, vulgus Musas contemnit amandas.
O Genus insanum & tam barbara patria, per quos
Tot magnos steteris lustris labentibus orbes
Hospitio prohibes; Veterisne hac gratia facti?
Interea populus dum Musas vexat acerbè
Arte nova speculata viros Bellona venenis
Gorgoneis tactos, sua qui furialia membra
Transformant faciemque nigram vultusque dolosos,
Assumuntque albi formam, sub tegmine veri
Et sceleris puro vita, pia castra sororum.

Castali.

Castalidum spernunt, Stygiisque paludibus equant:
Non pietas clamant, pietas non ulla fidesve
Palladis in castris; sunt causa & origomalorum,
Pars studiosa gula, nullis pars dedita curis
Vivit, parsque ruit comitante libidine caca
In veritum; postas intacte Pallados aras
Præcipitare jubent subjectisve urere flammis:
Hey mihi quantumvis vox esset ferrea, centum
Quantumvis lingua, quantumvis oraque centum
Haud tamen ærumna cunctas comprehendere formas
Omnia nec possem percurrere nomina; venit
Ultima quippe dies & ineluctabilis hora:
En fuimus Musa, fuit & tua Gloria Phœbe.
Hec ait, ast orsus contra sic DELIUS heros
Non sumus ignari, mea gens, mea sola voluptas
Non sumus ignari, qua tu perpeffa, malorum:
Sed durato, DEI dabit his Clementia finem.
Optato veniet volvendis mensibus etas,
Efferat quâ pulsus mutescent secula bellis,
Corda, Volente DEO ponentque ferocia gentes
Accipientque animum mitem, mentemq; benignâ
Invos Pierides, agitataque pignora Phœbi.
Phæbiculos passos demum meminisse juvabit;
O mea gens durans contraria fata repende
Fatis; & serva te rebus, quæso secundis.
Ito ferens nec cede malis audentior ito,
Quin & adhuc Dævis sunt debita premia Musis
Neve omnis suppressa jacet tua gloria Phæbe

Sunt

*Sunt pia, sunt quamvis rarissima corda, Minerva
Infandos qua docta tuos miserata labores,
Que vos reliquias Charitum, penè omnium egenas
Ærumnis cinctas variis adamantque foventque,
Sic fatus dictis mœrentia pectora mulcet
Et postquam tacuit factoque hic fine, recessit
In suprema domus conclavia splendida regis.*

GRATIARUM ACTIO. Calliope ad Sorores.

Plaudite Pierides & jo ter dicite, mecum
Ex Helicone DEÆ.

Vos, dilecta mei cordis pars una, sorores
Mittite corde metum.

Verum est (si repeto quæ fata arcana reliquit,
DELIUS Arcitenens.)

Non suppressa jacet nostra omnis gloria, desunt
Præmia nec Clariis.

Est verum, vidistis enim lætæq; videtis
Tot gravitate viros,

Qui casus charitum miserati; Dein ope possunt
Quaq; juvare juvant.

Plaudite mellifluis pleçtris contextite dulce
Et resonate melos,

Nunc